

XL.

Betænkning

over

Udkast til Lov angaaende Valgene til Rigsdagen paa Færøerne.

Afgiven af Landsthingets Udvalg.

Undertegnede Udvalg, til hvilket det ærede Landsting har overdraget det Hverv at afgive Betænkning over Udkast til Lov angaaende Valgene til Rigsdagen paa Færøerne, har levende følt Savnet af en nøiagtig og detailleret Kundskab til de omhandlede Ders locale Forhold, der i mange Henseender ere saa væsentlig forskjellig fra de Forhold, paa hvilke Valgloven af 16de Juni s. A. er beregnet. En saadan Detailkundskab til de færøeste Forhold vil Rigsdagen i Reglen ikke kunne gjøre Regning paa, saalænge den ikke i sin Midte tæller Udsendinge fra Færøerne selv, og der har derfor i Udvalget været opkastet det Spørgsmaal, om det ikke vilde være rigtigst for Diebliffet aldeles ikke at indlade sig paa Udkastet, indtil det havde været forelagt en paa Færøerne selv sammenkaldt Forsamling, der da vilde have kunnet afgive sin Betænkning over Udkastet. Udvalgets Fleertal har imidlertid ikke troet, at en saadan Udsættelse vilde være af nogen virkelig Betydning, men kun vilde skyde den ovenansførte Banskfeligbed et Skridt tilbage, da Reglerne for en saadan Forsamlings Sammensætning og Virksomhed dog maatte foreskrives den udenfra, eftersom Færøerne for Tiden endnu ikke have nogen Communalforfatning eller nogen anden dermed beslægtet Institution. Da saaledes i ethvert Tilfælde Begyndelsen maatte søges udenfra, syntes det rigtigst at gaae ind paa Lovudkastet, for saa tidligt som muligt at see Færøerne repræsenterede paa Rigsdagen og saaledes sætte denne istand til, om fornødent gjøres, senere at rette de Mangler, som muligviis maatte findes i nærværende Udkast.

Med derefter at skride til at underkaste Lovforslagets enkelte Bestemmelser en nøiere Drøftelse, har Udvalget først henvendt sin Opmærksomhed paa at undersøge, hvorvidt Udkastet har formaet at overvinde de Banskfeligheder,

som de locale Forhold frembyde for en nøiagtig Gjennemførelse af Grundlovens herhen hørende Bestemmelser. Udvalget skønner ikke rettere, end at Opgaven i det Hele er heldigt løst. Der er imidlertid reist Tvivl om, hvorvidt Færøerne kunde være berettigede til, foruden en Folkethingsmand tillige at vælge et Medlem af Landstinget. Det Hensigtsmæssige i en saadan Bestemmelse findes udviklet i Motiverne (Anh. Nr. 15 S. 227—28), men disse berøre derimod aldeles ikke en Banskfeligbed, der i det Mindste tilsyneladende her er tilstede med Hensyn til Grundlovens § 41, hvori det hedder, „at Valgene til Landstinget foregaae i større Valgkredsse“. Hvis man strengt vilde anvende Ordet større paa Landstingskredsens Omfang i Forhold til Folkethingskredsen, da er det vist, at denne Bestemmelse ikke i Udkastet er overholdt og ikke kan overholdes med Hensyn til Færøerne, medmindre man vilde give dem to Folkethingsmænd; men dette vilde ikke stemme med Grundlovens § 37. Udvalget har imidlertid troet, at Ordet større ikke nødvendigviis maatte opfattes i den ovenansførte Relation, og at man, naar man gjør Landstingskredsen saa stor, som den i det foreliggende Tilfælde kan blive, ikke træder Grundlovens Bestemmelse for nær, saameget mere som man ved slet ikke at tilstaae Færøerne nogen Landstingsmand vilde komme i aabenbar Strid med Grundlovens § 39. Vi maae saaledes tiltræde Bestemmelsen i Udkastets § 1, idet vi dog ansee dens første Passus for mindre correct og derfor foreslaae at udelade Ordene: „I Henshold . . . skulle“.

Der er fremdeles i Udvalget reist Spørgsmaal om, hvorvidt Udkastets § 14 fyldestgjør den Bestemmelse i Grundlovens § 37, at man for at vælges skal have „stillet sig til Valg.“ I dette Punkt afviger Udkastet væsentligt fra § 24 i Valgloven af 16de Juni s. A., der foreskriver at „paa selve Valgdagen skulle saavel Candidaten som de, der anbefale ham, fremstille sig personligen“; men at denne personlige Fremstilling ikke kan ansees som en Grundlovs-Bestemmelse fremgaaer allerede deraf, at den samme Paragraph i Valgloven umiddelbart derpaa tilføier, at „et for Valgbestyrelsen oplyst og af denne anerkjendt For-